

Tisková zpráva
Lucemburk 14. prosince 2022

Rychlá reakce EU ve výši 100 miliard EUR na ochranu pracovních míst během pandemie COVID-19: její dopad je ale nejasný

Podle nové zprávy Evropského účetního dvora byl nástroj EU na podporu pracovníků a podniků zasažených krizí (SURE) v členských státech ve výši 100 miliard EUR pohotovou reakcí na zmírnění rizika masivního propouštění způsobeného pandemií koronaviru. S ohledem na způsob, jakým Evropská komise tento nový nástroj navrhla, a na nedostatek kvalitních údajů na národní úrovni není ale možné dopad nástroje SURE na udržení pracovních míst řádně posoudit. Aby Komise mohla vyvodit ponaučení relevantní pro budoucí krizové nástroje, měla by nyní provést úplné posouzení podpory nástroje SURE. Vzhledem k tomu, že všechny země, které využívaly nástroj SURE, kromě jedné oznámily nesrovnalosti a údajné podvody, to bude také příležitost zjistit, jak bylo riziko podvodů minimalizováno.

Pandemie COVID-19 ohrozila v Evropě miliony pracovních míst. EU reagovala rychle zavedením nástroje SURE, který zemím v celém bloku poskytuje dlouhodobé nízkonákladové půjčky. Peníze mohou využít k vytvoření nebo rozšíření svých programů na udržení pracovních míst, jako jsou režimy zkrácené pracovní doby, dotace na mzdy a zdravotní opatření. Devatenáct zemí požádalo o půjčky a téměř 92 miliard EUR již bylo vyplaceno. Více než polovina této částky připadá na půjčky poskytnuté Itálii a Španělsku.

„Nástroj SURE reflektoval krizovou situaci a zpřístupnil finanční prostředky EU na zmírnění dopadu pandemie na pracovníky a firmy rychle a efektivně,“ uvedla Iliana Ivanovová, členka EÚD, která tento audit vedla. „Jejich plný dopad na v jednotlivých zemích však zatím není znám. Navzdory určitým náznakům úspěchu nemáme dostatek spolehlivých údajů, které by umožňovaly posoudit, kolik pracovních míst bylo skutečně zachráněno.“

Komisi se podařilo poskytnout finanční prostředky z nástroje SURE členským státům rychle – sedm měsíců po vyhlášení pandemie, tedy rychleji než v rámci standardních postupů financování. Nicméně navzdory určitým náznakům, že podpora z nástroje SURE se během nejzávažnějšího období krize dostala k milionům pracovníků, nelze jeho příspěvek ke zmírnění nezaměstnanosti plně posoudit. Je tomu tak částečně proto, že dopad podpory nelze oddělit od dopadu vlastních režimů podpory jednotlivých zemí.

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Inovativní pravidla EU pro nástroj SURE dávají členským státům značnou volnost při rozhodování o tom, na co budou prostředky vydány. Rovněž nepožadují, aby Komise posuzovala, zda jsou kontrolní systémy jednotlivých zemí dostatečně spolehlivé. V této souvislosti auditoři zdůrazňují, že opatření reakce na krizi, jako jsou programy pro zachování pracovních míst, jsou obecně náchylná ke zneužití. V případě nástroje SURE zjistilo 18 z 19 zemí nesrovnalosti nebo podvody a všechny tyto případy prošetřilo, což vedlo ke zpětnému získání neoprávněně použitých finančních prostředků ve 13 zemích. Komise sama nezahájila žádná šetření na základě toho, že se jedná o odpovědnost členských států. Je-li zjištěno zneužití, skutečnost, že země budou muset půjčky splatit, udržuje finanční riziko pro rozpočet EU pod kontrolou. EU však hrozí riziko poškození dobré pověsti, pokud budou opatření financovaná z jejího rozpočtu vnímána jako náchylná k podvodům.

Komise odhaduje, že země, které používají nástroj SURE, ušetřily díky úvěrovému ratingu EU AAA přibližně 8,5 miliardy EUR na úrokových platbách. 86 % celkových odhadovaných úspor připadá na Itálii, Španělsko, Rumunsko, Polsko a Řecko.

Obecné informace

SURE je dočasný nástroj, jehož uplatňování má být v letošním roce ukončeno. Za účelem financování úvěrů si Komise půjčuje na kapitálových trzích vydáním dluhopisů. Bylo to poprvé, co Komise vydala sociální dluhopisy, které vyžadují pozitivní sociální efekty. Všech 27 členských zemí EU společně zaručuje 25 % všech úvěrů SURE, což je záruka pro případ selhání členského státu; zbývajících 75 % je zaručeno z rozpočtu EU. Komise odhaduje, že nástroj SURE podpořil v roce 2020 přibližně 31,5 milionu osob a 2,5 milionu podniků a že v roce 2021 využilo programy na zachování pracovních míst financovaných z nástroje SURE devět milionů osob.

Zvláštní zpráva 28/2022 „Podpora zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) – Financování z nástroje SURE přispělo k zachování pracovních míst během krize COVID-19, ale jeho plný dopad není znám“ je k dispozici na internetových [stránkách EÚD](#).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502